

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Вх. № КПБГ-804-00-2
ДАТА: 10.10.2018г.

ДО
Г-Н АНДОН ДОНЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПОЛИТИКИТЕ
ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Уважаеми господин Дончев,

В признатите днес граници на Република Косово, според академичните издания за историята на България, заселване на древни българи и на славяни от българската група има от V-VII в. Областта е влизала в границите на Куберовата Вардарска България, Първото и Второто българско дунавско царство, и само за кратък период през XIV век, в сръбската средновековна държава. След известната Косовска битка през 1389 г. османската войска, побеждава християнската войска съставена от сърби, бошнаци, българи и албанци. Косово остава провинция на Османската империя до Балканската война от 1912 г.

В края на XIX век българския учен Васил Кънчов съобщава за 40 горански села зад Шар планина, в които се говори български език. През 1915 г., по време на Първата световна война, българската войска с Косовската операция влиза в Косово и заварва значителни групи български говорещо население, като християните, в редица случаи са възприели сръбско етническо съзнание, а мюсюлманите местни регионални названия - „горани”, „жупци” и „нашинци”. В южната част на Косово до днес има два етногеографски района: Гора и Средска (Бистришка) Жупа с Подгор, в които населението говори на език, който е от западните български говори. Днес мъжете употребяват повече сръбски думи, но жените, особено по възрастните си говорят, както те казват, на „нашински”, тоест на български език. Жителите на Гора и Жупа, до гражданската война в Косово, не приемат названията „югославяни”, „сърби” или „македонци”, а се съхраняват с регионалните „горани”, „жупци” и „нашинци”. Те най-често казват, че са „нашинци” и говорят „нашински йезик”, и че най-добре се разбират с българите. Безспорно български черти има и техният фолклор, в който се пее за далечното Черно море.

Според новата Конституция на Косово, утвърдена на 7 април 2008 г. официалните езици в Косово са албански и сръбски. На общинско равнище, като официален език се ползват

турски, босански и ромски. Косово етнически е разделено на 10 общини, шест сръбски, три албански и една турска. В планът на комисаря Ахтисаари за децентрализация на Косово не се предвижда нашенците в Гора и Жупа да имат свои общини, с местно самоуправление. Така „нашинския език“ на гораните и жупците, не получава признание дори на общинско равнище.

В Косово, са създадени и редица неправителствени организации. На 27 май 2004 г. получава съдебна регистрация *Културно-просветно дружество на българите в Жупа „Български мохамедани“*. Централата на дружеството е в село Долно Любине. Целите на дружеството са: *„да обедини българите в Косово с цел да поддържат, развиват и представят културата и традициите на българската общност в Косово; да работи за задълбочаване на връзките за интелектуално обединение на българите на Балканите; да поддържа и окуражава литературното творчество; да запознава членовете и техните фамилии с древната българска история и култура“*. На 05 ноември 2015 г. е регистрирана *Неправителствена организация на обединените българи в Косово (НПО ОБУГК)*, в Драгаш, Гора. Тези организации събраха подписи за да бъдат официално признати гораните и жупците за българско национално малцинство в Косово.

Държавната агенция за българите в чужбина разполага с информационен масив за българите в Косово и поддържа активни контакти с всички техни организации. През април 2018 г. бе свикан Консултативния съвет по проблемите на българските исторически общности в чужбина към председателя на ДАБЧ, създаден в съответствие с чл. 47, ал. 8 от Закона за администрацията, за изработването на становище относно българите в Република Косово. Членовете на съвета: акад. Георги Марков, акад; Васил Гюзелев, акад. Стефан Воденичаров, проф. д-р Божидар Димитров, проф. д-р Пламен Павлов, проф. Мария Славова, доц.д-р Александър Гребенаров и г-н Петко Колев приеха становище за подкрепа процеса на самоопределение на нашите сънародници, граждани на Република Косово.

Петър Харалампиев,

Председател